

POSUDEK VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomantky:	Kateřina Hrušková
Téma práce:	Trestní příkaz
Rozsah práce	71 stran (z toho 59 stran vlastní práce bez obsahu, literatury, abstraktu a dalších náležitostí)
Datum odevzdání práce:	22. 12. 2022
Vedoucí diplomové práce:	JUDr. Bc. Jiří Říha, Ph.D.
Oponent diplomové práce:	Prof. JUDr. Pavel Šámal, Ph.D.

1. Aktuálnost (novost) tématu

Trestní příkaz je tradičním institutem v praxi hojně využívaným, v teorii naopak často kritizovaným, institutem, jehož se dotýkají četné novelizace trestního řádu. Ve spojitosti se stále probíhající modernizací českého trestního řízení a jeho přizpůsobování moderním celosvětovým trendům se řada dílčích novel trestního řádu dotkla právě i tohoto institutu, ať již přímo novelizací ustanovení jej upravujících, či nepřímo zavedením nových způsobů řešení trestních věcí (např. zavedením institutu dohody o vině a trestu). Trestním příkazem je u nás vyřizována více než polovina trestních věcí, takže i drobné zásahy do úpravy tohoto institutu mohou mít dalekosáhlé praktické důsledky. Proto je třeba se trestnímu příkazu neustále věnovat, zkoumat dopady dílčích novel na jeho praktické fungování, zjišťovat současné nedostatky právní úpravy a navrhnout jejich řešení. Proto je třeba se tomuto tématu dlouhodobě a opakovaně věnovat, jde o téma stále živé a aktuální, tedy vhodné ke zpracování v diplomové práci (což také často bývá).

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

- teoretické znalosti – byly potřeba znalosti z oboru trestního práva procesního, ale též z dalších právních oborů, především z práva ústavního,
- vstupní údaje a jejich zpracování – diplomantka se měla zabývat současnou právní úpravou, měla zohlednit současnou i dřívější judikaturu, příp. provést srovnání historické či mezinárodní,
- použité metody – odpovídají tématu, bylo zapotřebí provést analýzu současného stavu, případně provést srovnání historické či mezinárodní, vhodné bylo uvést též úvahy de lege ferenda.

3. Formální a systematické členění práce

Diplomantka rozdělila práci do 5 kapitol, k nimž přidala nečíslovaný úvod a závěr. V první kapitole se věnovala vývoji právní úpravy trestního příkazu na našem území od roku 1918 do

současnosti. Již zde avizovala některé problematické prvky probíraného institutu, později podrobněji rozebrané v dalších partiích práce. Následuje druhá obecná kapitola o trestním příkazu, dále členěná do podkapitol, nejprve pojednala o trestním příkazu jako o rozhodnutí, pak jako o zvláštním způsobu řízení, nakonec jako o odklonu. Ve třetí kapitole pojednala o základních zásadách trestního řízení ve vztahu k trestnímu příkazu. Jádrem práce se pak zdá být především čtvrtá kapitola věnovaná současné právní úpravě. Poslední číslovaná kapitola je věnována odporu (opravnému prostředku proti trestnímu příkazu, resp. spíše prostředku nápravy). Autorka tak nezařadila do práce kapitoly jinak v diplomových pracích obvyklé, a sice především o mezinárodním srovnání a o možné budoucí právní úpravě (úvahy de lege ferenda), byť např. o návrzích na zlepšení právní úpravy v některých kapitolách psala a koncentrovaně je shrnula v závěru práce. Členění práce je tak vcelku logické, kapitoly na sebe navzájem navazují, jsou též vnitřně provázané, diplomantka zbytečně neopakuje jednotlivé poznatky obsažené v jiných kapitolách. Řazení kapitol je také logické, autorka jde od obecného ke zvláštnímu.

4. Vyjádření k práci

Diplomantka zpracovala tradiční téma, kterým se poctivě zabývala, práce má dobrou odbornou úroveň, jde o vcelku zdařilé pojednání na téma trestního příkazu. Autorka se blíže seznámila s názory obsaženými v odborné literatuře k danému tématu, vycházela též z uznávané judikatury, neopomněla sporné otázky (např. zda je možno rozhodnout trestním příkazem i v řízení před krajským soudem jako soudem prvního stupně, což souvisí s řešením, zda i v takovém řízení může rozhodovat samosoudce; zda má být zaveden zákaz reformationis in peius u odporu, zda má mít poškozený právo podat odpor, zda z dalšího rozhodování má být vyloučen soudce, který rozhodl trestním příkazem, etc.), k nimž sama zaujala vlastní názor. V některých ohledech však mohla jít do větší hloubky, zabývat se tím, co by zavedení té které změny znamenalo, jaké by to mělo důsledky pro aplikační praxi, zda by to bylo skutečně přínosem, zda by to nenarušovalo jednotu přístupu k určitým principům v jiných procesních okamžicích. Tak např. nedovádí do důsledků názor přejatý z odborné literatury, co by znamenalo vyloučení soudce z dalšího rozhodování (což upřednostňuje před zavedením principu zákazu reformationis in peius – viz kap. 5.1.3. a závěr práce) – zda by to v praxi neznamenovalo, že by soudci rozhodovali trestním příkazem v mnohem více případech, než je tomu dnes (přičemž sama se spíše kloní k tomu, že je již dnes tento způsob rozhodnutí nadužíván), a to jen proto, aby se např. vyhnuli pozdějšímu rozhodování v téže poměrně složité věci, proč by pak neměl být soud vždy vyloučen ani v případě kasace jeho rozhodnutí na základě jiného úspěšně uplatněného opravného prostředku (ať řádného či mimořádného), čím by měl být opodstatněn tento zvláštní přístup u trestního příkazu etc.? Podobně bylo možno ještě hlouběji zmapovat úskalí v odborné literatuře zmiňovaného návrhu zavedení práva odporu pro poškozené (viz kap. 5.1.1.), byť si v tomto ohledu značné problematičnosti byla vědoma (měl by tedy v takovém případě rozhodovat trestní soud jen o civilním nároku poškozeného, měl by jen ohledně něj provádět dokazování, za jakých okolností by případně měl rozhodnout bez jeho provádění, jaký by pak byl opravný prostředek proti takovému rozhodnutí, kdyby bylo rozhodováno jen o majetkovém nároku poškozeného, proč stejný přístup není možný po využití jiných opravných prostředků, popř. měl by mít výjimečné právo poškozený brojit odporem i proti jiným výrokům, zejména proti výroku o vině, kdo pak má dokazovat vinu obviněného, pokud obviněný ani státní zástupce proti takovému výroku opravným prostředkem nebrojili etc.? Otázek s takovým záměrem spojených je přitom velmi mnoho, odpovědi, k nimž by nebylo možno vznášet výhrady, naopak málo, podrobnější rozbor možných řešení důsledků však chybí. Jiný zvažovaný návrh možné budoucí právní úpravy, a sice zavedení možnosti uložit trestním příkazem i ochranné léčení v ambulantní formě (kap. 4.1.3.), zase autorka

odmítla s tím, že jde o přílišný zásah do osobní svobody, neboť ambulantní ochranné léčení může být přeměněno na ústavní, kromě toho může být i opakovaně prodlouženo (zde ovšem autorka zřejmě vychází ze starší odborné literatury a nikoli zákonné úpravy, která doznala změn v r. 2016, neboť ambulantní ochranné léčení trvá, dokud to vyžaduje jeho účel, aniž by bylo třeba rozhodovat o jeho prodloužení, a to na rozdíl od ústavního ochranného léčení). Další údajný nedostatek, že v důsledku dalšího rozhodnutí může dojít k závažnějšímu zásahu do osobní svobody obviněného, ovšem platí i u většiny trestů, které lze trestním příkazem uložit – počínaje nařízením původně podmíněného trestu odnětí svobody, přes přeměny alternativních trestů v nepodmíněný trest odnětí svobody, resp. nařízení náhradního trestu odnětí svobody (trest peněžitý, obecně prospěšných prací či domácího vězení), až po trestní stíhání pro porušení podmínek výkonu trestu u trestů zákazových a trestu vyhoštění (neplatí tak snad jen u trestu propadnutí věci, která se s právní mocí trestního příkazu stává majetkem státu). Vždy s kritikou i návrhy je možno polemizovat, snášet argumenty ve prospěch i v neprospěch těch kterých variant, některých slabín si autorka byla vědoma, některých nikoli. V některých pasážích diplomantka přinesla i určité postřehy získané od praktiků, vycházela i ze statistických údajů (např. z četnosti rozhodování trestním příkazem u těch kterých trestných činů, což ji též vedlo k polemice ohledně potřeby zúžit možnosti rozhodnout trestním příkazem s ohledem na typovou závažnost deliktu).

Práci lze celkově hodnotit jako dobré zpracování daného tématu, a to zejména v popisné narativní části. Jde-li o pasáže analytické, autorka sice převážně vycházela z názorů již obsažených v odborné literatuře, nicméně k nim zaujala vlastní stanovisko, které zpravidla i blíže zdůvodnila (bohužel však mnohdy spíše odkázala na dříve předestřené názory bez hlubší další vlastní argumentace a rozboru důsledků, jak bylo uvedeno shora, chyběl též vlastní návrh zákonného textu s jí navrhovaným řešením).

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl práce splněn.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Diplomantka zpracovala práci samostatně, využití zdroje poznání řádně označila. Nejde o plagiát, autorka vycházela především z textu právních předpisů, jakož i z uznávaných komentářových a učebnicových výkladů, na řadě míst opírala své úvahy o publikované články. Zdroje vždy řádně vyznačila. Míra shody v protokolech o vyhodnocení podobnosti závěrečné práce je sice mírně vyšší, nicméně shody jsou nalézány převážně při citaci zákonných norem, případně cizích děl s řádným vyznačením zdroje. Jde především o ty popisné pasáže, které se týkají historické právní úpravy, jakož i stávající právní úpravy, kde se pracuje s texty zákona.
Logická stavba práce	Autorka práci vhodně rozčlenila do kapitol a podkapitol (viz výše).
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Autorka cituje z cizích prací standardním způsobem. Přehled použité literatury nasvědčuje poctivému přístupu diplomantky ke zpracování práce. Seznam literatury je na diplomovou práci dostatečný, obsahuje na čtyři desítky pramenů, s nimiž

	<p>diplomantka pracovala, uvádí v něm nejen aktuální české učebnice, komentáře, jakož i monografie a odborné články z poslední doby, ale též z dob minulých, nicméně cizojazyčné prameny chybí, což vyplývá též z toho, že diplomantka neprováděla mezinárodní právní komparaci. V přehledu uvádí též základní judikaturu k probíranému tématu. Při uvádění pramenů a při citacích dodržuje jednotný formát citací, který odpovídá ČSN ISO 690, resp. 690-2.</p>
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	<p>Hloubku analýzy lze akceptovat, je v zásadě dostatečná, byť argumentace mohla být u některých témat propracovanější (jak bylo uvedeno shora).</p>
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	<p>Úprava textu je řádná, úhledná, práce je členěna standardním způsobem. Diplomantka v práci zpracovávala také soudní statistiku, kterou uvedla v přehledné tabulce, data také v příslušné kapitole analyzovala. Grafy nevyužívala.</p>
Jazyková a stylistická úroveň	<p>Diplomantka užívala spisovného jazyka, práce je psána čtivě, v práci se (snad až na výjimky) neobjevují gramatické chyby ani stylistické nedostatky či neobratná vyjádření.</p>

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	<p>Doporučuji k obhajobě. Autorka by mohla při obhajobě pojednat o těchto tématech:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Ochrana práv poškozeného při rozhodování trestním příkazem, možnosti de lege ferenda pro zlepšení postavení poškozeného. 2) Problémy spojené s doručováním trestního příkazu a možnosti jejich řešení (zejména pokud jde o nemožnost doručení obviněnému, ale i poškozenému, problémy spojené s doručováním obhájci obviněného ustanoveného obviněnému po doručení trestního příkazu z důvodu jeho omezení na osobní svobodě trestem odnětí svobody).
Navržený klasifikační stupeň	1-2

V Praze dne 14. 1. 2023

JUDr. Bc. Jiří Říha, Ph.D.
vedoucí diplomové práce